

2024/2112(INI)

27.11.2024

NÁVRH SPRÁVY

o európskom semestri pre koordináciu hospodárskych politík 2025
(2024/2112(INI))

Výbor pre hospodárske a menové veci

Spravodajca: Fernando Navarrete Rojas

OBSAH

	strana
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	3
DÔVODOVÁ SPRÁVA.....	9
PRÍLOHA: SUBJEKTY ALEBO OSOBY, KTORÉ SPRAVODAJCOVI POSKYTLI INFORMÁCIE.....	11

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o európskom semestri pre koordináciu hospodárskych politík 2025 (2024/2112(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“), najmä na jej články 121, 126 a 136,
- so zreteľom na Protokol č. 1 k Zmluve o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“) a ZFEÚ o úlohe národných parlamentov v Európskej únii,
- so zreteľom na Protokol č. 2 k Zmluve o EÚ a ZFEÚ o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality,
- so zreteľom na Protokol č. 12 k ZEÚ a ZFEÚ o postupe pri nadmernej zadlženosti,
- so zreteľom na Zmluvu o stabilite, koordinácii a správe v hospodárskej a menovej únii,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1263 z 29. apríla 2024 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1466/97¹,
- so zreteľom na nariadenie Rady (EÚ) 2024/1264 z 29. apríla 2024, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 1467/97 o urýchľovaní a objasňovaní vykonania postupu pri nadmernom schodku²,
- so zreteľom na smernicu Rady (EÚ) 2024/1265 z 29. apríla 2024, ktorou sa mení smernica 2011/85/EÚ o požiadavkách na rozpočtové rámce členských štátov³,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1173/2011 zo 16. novembra 2011 o účinnom presadzovaní rozpočtového dohľadu v eurozóne⁴,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1174/2011 zo 16. novembra 2011 o opatreniach na presadzovanie vykonávania nápravy nadmernej makroekonomickej nerovnováhy v rámci eurozóny⁵,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh⁶,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 472/2013 z 21. mája 2013 o sprísnení hospodárskeho a rozpočtového dohľadu nad členskými štátmi v

¹ Ú. v. EÚ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>.

² Ú. v. EÚ L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj>.

³ Ú. v. EÚ L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj>.

⁴ Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1173/oj>.

⁵ Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 8, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1174/oj>.

⁶ Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj>.

eurozóne, ktoré majú závažné ťažkosti v súvislosti so svojou finančnou stabilitou, alebo im takéto ťažkosti hrozia⁷,

- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013 z 21. mája 2013 o spoločných ustanoveniach o monitorovaní a posudzovaní návrhov rozpočtových plánov a zabezpečení nápravy nadmerného deficitu členských štátov v eurozóne⁸,
- so zreteľom na hospodársku prognózu Komisie z jari 2024 zverejnenú 15. mája 2024,
- so zreteľom na hospodársku prognózu Komisie z jesene 2024 zverejnenú 15. novembra 2024,
- so zreteľom na Monitor udržateľnosti dlhovej služby 2023 vypracovaný Komisiou 22. marca 2024,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 8. marca 2023 s názvom Usmernenia v oblasti fiškálnej politiky na rok 2024 (COM(2023)0141),
- so zreteľom na správu Komisie z 19. júna 2024 pripravenú v súlade s článkom 126 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (COM(2024)0598),
- so zreteľom na rozhodnutie Rady (EÚ) 2024/2122 z 26. júla 2024 o existencii nadmerného deficitu vo Francúzsku⁹,
- so zreteľom na rozhodnutie Rady (EÚ) 2024/2123 z 26. júla 2024 o existencii nadmerného deficitu v Maďarsku¹⁰,
- so zreteľom na rozhodnutie Rady (EÚ) 2024/2124 z 26. júla 2024 o existencii nadmerného deficitu v Taliansku¹¹,
- so zreteľom na rozhodnutie Rady (EÚ) 2024/2125 z 26. júla 2024 o existencii nadmerného deficitu v Belgicku¹²,
- so zreteľom na rozhodnutie Rady (EÚ) 2024/2128 z 26. júla 2024 o existencii nadmerného deficitu na Malte¹³,
- so zreteľom na rozhodnutie Rady (EÚ) 2024/2129 z 26. júla 2024 o existencii nadmerného deficitu na Slovensku¹⁴,
- so zreteľom na rozhodnutie Rady (EÚ) 2024/2133 z 26. júla 2024 o existencii nadmerného deficitu v Poľsku¹⁵,

⁷ Ú. v. EÚ L 140, 27.5.2013, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/472/oj>.

⁸ Ú. v. EÚ L 140, 27.5.2013, s. 11, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/473/oj>.

⁹ Ú. v. EÚ L, 2024/2122, 1.8.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2122/oj>.

¹⁰ Ú. v. EÚ L, 2024/2123, 1.8.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2123/oj>.

¹¹ Ú. v. EÚ L, 2024/2124, 1.8.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2124/oj>.

¹² Ú. v. EÚ L, 2024/2125, 1.8.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2125/oj>.

¹³ Ú. v. EÚ L, 2024/2128, 1.8.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2128/oj>.

¹⁴ Ú. v. EÚ L, 2024/2129, 1.8.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2129/oj>.

¹⁵ Ú. v. EÚ L, 2024/2133, 1.8.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2133/oj>.

- so zreteľom na rozhodnutie Rady (EÚ) 2024/2130 z 26. júla 2024, ktorým sa stanovuje, že Rumunsko neprijalo účinné opatrenia v reakcii na odporúčanie Rady z 18. júna 2021¹⁶,
 - so zreteľom na odporúčanie Rady z 12. apríla 2024 o hospodárskej politike eurozóny¹⁷,
 - so zreteľom na posúdenie zámerov fiškálnej politiky vhodných pre eurozónu na rok 2025 Európskou fiškálnou radou z 3. júla 2024,
 - so zreteľom na vyhlásenie Euroskupiny z 15. júla 2024 o zámeroch fiškálnej politiky pre eurozónu na rok 2025,
 - so zreteľom na výročnú správu Európskej fiškálnej rady z 2. októbra 2024,
 - so zreteľom na oznámenie Komisie z 19. júna 2024 s názvom Európsky semester 2024 – jarný balík (COM(2024)0600),
 - so zreteľom na pracovný dokument Medzinárodného menového fondu 24/181 z augusta 2024 s názvom Taming Public Debt in Europe: Outlook, Challenges, and Policy Response (Skrotiť verejný dlh v Európe: výhľady, výzvy a politická reakcia),
 - so zreteľom na fiškálny monitor Medzinárodného menového fondu z októbra 2024 s názvom Putting a Lid on Public Debt (Obmedziť verejný dlh),
 - so zreteľom na článok 55 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na stanovisko Výboru pre rozpočet,
 - so zreteľom na správu Výboru pre hospodárske a menové veci (A10-0000/2024),
- A. keďže európsky semester zohráva dôležitú úlohu pri koordinácii hospodárskych a rozpočtových politík v členských štátoch;
 - B. keďže ZFEÚ vymedzuje referenčné hodnoty, ktoré stanovujú výšku deficitu verejných financií na maximálne 3 % a pomer dlhu k HDP na maximálne 60 %; keďže celkový deficit EÚ a pomer verejného dlhu k HDP zostávajú nad týmito referenčnými hodnotami;
 - C. keďže miera dodržiavania výdavkového pravidla predchádzajúceho rámca v eurozóne (2011 – 2023) bola 52 %;
 - D. keďže postupy pri nadmernom deficite sa v roku 2024 začali alebo ponechali otvorené v prípade ôsmich členských štátov; keďže na niektoré členské štáty sa nevzťahoval postup pri nadmernom deficite napriek tomu, že v roku 2023 mali deficit nad 3 % HDP;
 - E. keďže Komisia v júni 2024 dospela k záveru, že osem členských štátov v roku 2023 prekročilo odporúčané úrovne rastu výdavkov;

¹⁶ Ú. v. EÚ L, 2024/2130, 1.8.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2130/oj>.

¹⁷ Ú. v. EÚ C, C/2024/2807, 23.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj>.

1. konštatuje, že v posledných rokoch EÚ preukázala vysokú mieru odolnosti voči veľkým otrasom, a to vďaka koordinovanej politickej reakcii i iným faktorom; ďalej pripomína, že podporovanie rastu udržateľným spôsobom znamená presadzovanie zodpovedných fiškálnych politík, štrukturálnych reforiem a investícií zvyšujúcich produktivitu;
2. domnieva sa, že na prekonanie výziev v oblasti konkurencieschopnosti a geopolitiky bude nutné presunúť výdavky v určitých oblastiach politiky súvisiacich s európskymi verejnými statkami na úroveň EÚ, aby sa zvýšila efektívnosť celkových verejných výdavkov; víta záväzok Únie zvýšiť efektívnosť svojich výdavkov a investície do celkových obranných spôsobilostí tak, aby zodpovedali jej potrebám v kontexte rastúcich hrozieb a bezpečnostných výziev;
3. zdôrazňuje skutočnosť, že konzistentná a komplexná priemyselná politika je nevyhnutná na zvýšenie investícií do inovačnej kapacity EÚ a zároveň na zachovanie konkurencieschopnosti a integrity jednotného trhu;

Hospodárske vyhladky EÚ

4. konštatuje, že podľa hospodárskej prognózy Komisie z jesene 2024 sa HDP EÚ v roku 2024 mohol znížiť o 0,9 % (0,8 % v eurozóne) a do roku 2025 by sa mal obnoviť na 1,5 % (1,3 % v eurozóne); konštatuje, že hospodársky výhľad EÚ je naďalej veľmi neistý, pričom riziká majú vo veľkej miere tendenciu sa zvyšovať;
5. zdôrazňuje, že vysoká úroveň dlhu oslabuje hospodársku stabilitu a schopnosť reagovať na krízy; vyjadruje znepokojenie nad tým, že sa predpokladá, že pomer verejného dlhu sa v roku 2025 zvýši (na 83 % v EÚ a 89,6 % v eurozóne) v porovnaní s úrovňami z roku 2024 (82,4 % v EÚ a 89,1 % v eurozóne);
6. vyjadruje poľutovanie nad tým, že osem členských štátov má nadmerný deficit, a víta nápravné opatrenia;
7. konštatuje, že v správe o mechanizme varovania na rok 2024, ktorú vypracovala Komisia, sa identifikujú makroekonomické nerovnováhy v 12 členských štátoch;

Revidovaný rámec správy hospodárskych záležitostí EÚ a jeho účinné presadzovanie

8. pripomína, že cieľom reformy je rámec zjednodušiť, zvýšiť jeho transparentnosť a účinnosť, pričom sa má posilniť zodpovednosť členských štátov a zlepšiť presadzovanie; okrem toho pripomína, že jej cieľom je posilniť fiškálnu udržateľnosť postupnými a individuálne prispôbenými úpravami doplnenými reformami a investíciami a podporovať proticyklické fiškálne politiky;
9. vyjadruje poľutovanie nad nízkou úrovňou presadzovania rámca fiškálnych pravidiel v minulosti; zdôrazňuje, že je nevyhnutné, aby nový rámec zabezpečil rovnaké zaobchádzanie s členskými štátmi; potvrdzuje, že úspech a dôveryhodnosť rámca vo veľkej miere závisia od jeho dôsledného vykonávania;
10. potvrdzuje, že opätovné zameranie sa na strednodobé čisté výdavky si bude vyžadovať komplexné reformy vnútroštátnych postupov rozpočtového plánovania vo všetkých členských štátoch;

Národné fiškálne a rozpočtové plány

11. vyjadruje poľutovanie nad tým, že nie všetky členské štáty boli schopné včas predložiť svoj národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán a návrh rozpočtového plánu; zdôrazňuje, že to predstavuje značný krok späť v účinnom vykonávaní nových pravidiel a ich dôveryhodnosti; opätovne potvrdzuje význam včasného predloženia návrhov rozpočtových plánov s cieľom premietnuť záväzky načrtnuté vo fiškálnych plánoch do konkrétnych politík;
12. konštatuje, že 18 členských štátov navrhlo odchýlky od trajektórie výdavkov stanovenej Komisiou, čo v niektorých prípadoch viedlo k vyššiemu rastu priemerných výdavkov; vyjadruje poľutovanie nad tým, že tieto odchýlky sú odôvodnené významnými rozdielmi medzi hospodárskymi predpokladmi členských štátov a predpokladmi Komisie; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že ekonomické argumenty, ktoré sú základom nových trajektórií navrhovaných členskými štátmi, budú spoľahlivé a založené na údajoch; vyjadruje poľutovanie nad tým, že členské štáty odkladajú svoje fiškálne úpravy na koniec tohto obdobia, čo sa časovo zhoduje s pomalším rastom HDP; vyzýva Komisiu, aby zabránila procyklickým politikám;
13. vyjadruje poľutovanie nad tým, že len sedem členských štátov požiadalo o stanovisko svoju príslušnú nezávislú fiškálnu inštitúciu; vyjadruje poľutovanie nad tým, že deväť členských štátov nespĺnilo svoju povinnosť uskutočniť politické konzultácie s regionálnymi orgánmi a príslušnými zainteresovanými stranami pred predložením svojich národných plánov; ďalej vyjadruje poľutovanie nad tým, že viaceré členské štáty nezapojili svoje národné parlamenty do procesu schvaľovania plánov a neoznámili, či sa uskutočnili požadované konzultácie s národnými parlamentmi;
14. konštatuje, že päť členských štátov požiadalo o predĺženie obdobia úprav; konštatuje, že reformy a investície použité na odôvodnenie tohto predĺženia vo veľkej miere závisia od reforiem, ktoré už boli schválené v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti; domnieva sa, že niektoré z týchto reforiem dostatočne nespĺňajú požiadavku preukázať svoj prínos k potenciálnemu rastu HDP;

Zámery fiškálnej politiky

15. súhlasí s Euroskupinou, že vzhľadom na makroekonomický výhľad na rok 2025 je postupná a trvalá fiškálna konsolidácia v eurozóne naďalej potrebná; zdôrazňuje potrebu znížiť vysokú úroveň deficitu a dlhu spôsobom, ktorý minimalizuje vplyv na rast;
16. konštatuje, že sa očakáva, že vykonávanie revidovaného rámca správy povedie v rokoch 2024 a 2025 k reštriktívnym zámerom fiškálnej politiky pre eurozónu ako celok, čo je vhodné vzhľadom na makroekonomický výhľad a potrebu naďalej posilňovať fiškálnu udržateľnosť a podporovať prebiehajúci proces znižovania inflácie;
17. domnieva sa, že dôsledné uplatňovanie samotných fiškálnych pravidiel nie je dostatočnou podmienkou dosiahnutia optimálnych zámerov fiškálnej politiky za každých okolností; vyzýva Komisiu a Radu, aby navrhli mechanizmus, ktorý pomôže zabezpečiť, aby cyklická pozícia EÚ ako celku bola vždy primeraná makroekonomickému výhľadu;

Odporúčania pre jednotlivé krajiny

18. vyjadruje poľutovanie nad tým, že miera „plne vykonaných“ odporúčaní pre jednotlivé krajiny klesla z 18,1 % (v období 2011 – 2018) na 13,9 % (v období 2019 – 2023);
19. pripomína povinnosť členských štátov riešiť príslušné odporúčania pre jednotlivé krajiny v rámci európskeho semestra vo svojich národných fiškálnych plánoch;
20. zdôrazňuje skutočnosť, že hlavným cieľom členských štátov by malo zostať vykonávanie odporúčaní pre jednotlivé krajiny zameraných na posilnenie fiškálnej udržateľnosti verejných dôchodkových systémov a nákladovej účinnosti systémov zdravotnej a dlhodobej starostlivosti vzhľadom na starnutie obyvateľstva;
 -
 - ◦
21. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade a Komisii.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Európsky semester zostáva základným kameňom koordinácie hospodárskych a rozpočtových politík vo všetkých členských štátoch v rámci Európskej únie. V správe sa uznáva odolnosť EÚ pri zvládaní nedávnych kríz a otrasov, a to vďaka koordinovanej politickej reakcii, ktorá podporila stabilitu a rast. Zachovanie tejto dynamiky si vyžaduje, aby sa pozornosť opäť venovala zodpovedným fiškálnym politikám, štrukturálnym reformám a investíciám na zvýšenie produktivity. V správe sa takisto zdôrazňujú rozpočtové tlaky vyplývajúce z nových požiadaviek súvisiacich s konkurencieschopnosťou, geopolitickými výzvami a starnutím obyvateľstva. Spravodajca sa v reakcii na to zasadzuje za i) program štrukturálnych reforiem, ii) fiškálnu udržateľnosť a iii) zvýšenie efektívnosti verejných výdavkov presunutím určitých výdavkov na úroveň EÚ s cieľom vytvoriť európske verejné statky v oblastiach, ako je obrana. Okrem toho sa domnieva, že podpora inovácií prostredníctvom silnej horizontálnej priemyselnej politiky je nevyhnutná na zachovanie konkurencieschopnosti a zabezpečenie integrity jednotného trhu.

V správe sa uznáva, že hospodársky výhľad na roky 2024 a 2025 je poznačený neistotou, pričom riziká sú prevažne nepriaznivé. Spravodajca vyjadruje znepokojenie nad predpokladaným nárastom pomeru dlhu k HDP v EÚ, ktorý predstavuje riziko pre hospodársku stabilitu a obmedzuje fiškálny priestor na reagovanie na negatívne otrasy a krízy. V ôsmich členských štátoch sú potrebné účinné nápravné opatrenia na riešenie nadmerných deficitov a v správe sa oceňuje pokračujúce úsilie o nápravu týchto nerovnováh.

Správa sa hlavne zameriava na fungovanie novoprijatého rámca makroekonomického riadenia, ktorý je účinný od roku 2024. Tento rámec predstavuje najvýznamnejší vývoj v procese hospodárskej koordinácie. Cieľom reformy je vytvoriť jednoduchší, transparentnejší a účinnejší systém, ktorý posilní fiškálnu udržateľnosť a zároveň podporí proticyklické politiky. Spravodajca však poukazuje na historicky nedostatočné vykonávanie fiškálnych pravidiel v Európskej únii a zdôrazňuje, že dôveryhodnosť závisí od dôsledného uplatňovania a spravodlivého zaobchádzania so všetkými členskými štátmi.

Správa sa osobitne zaoberá zavedením nových národných strednodobých fiškálno-štrukturálnych plánov a návrhov rozpočtových plánov. Vyjadruje znepokojenie nad tým, že viaceré členské štáty predložili tieto plány a návrhy oneskorene, čo oslabuje dôveryhodnosť tohto procesu. Spravodajca tiež poukazuje na rozdiely v hospodárskych predpokladoch medzi niektorými členskými štátmi a Komisiou, ktoré viedli k odchýlkam v navrhovaných výdavkových trendoch. Okrem toho sa v správe varuje pred sústredením fiškálnych úprav na koniec obdobia úprav a Komisia sa vyzýva, aby zabezpečila proticyklické politiky. V správe sa kritizuje aj nedostatok konzultácií s kľúčovými zainteresovanými stranami vrátane nezávislých fiškálnych inštitúcií, regionálnych orgánov a národných parlamentov. Spravodajca zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť, aby reformy a investície zahrnuté do plánov skutočne prispievali k potenciálnemu rastu HDP.

Správa súhlasí s dohodou Euroskupiny, pokiaľ ide o potrebu trvalej fiškálnej konsolidácie v roku 2025, ktorá by viedla k reštriktívnym zámerom fiškálnej politiky. Hoci je tento prístup vhodný vzhľadom na makroekonomický výhľad, správa varuje, že na dosiahnutie optimálnych makroekonomických výsledkov samotné uplatňovanie fiškálnych pravidiel, ktoré je nutné, nestačí. Vyzýva Komisiu a Radu, aby vytvorili mechanizmy, ktoré zabezpečia,

aby súhrnné zámery fiškálnej politiky v EÚ reagovali na cyklické podmienky.

Spravodajca napokon zdôrazňuje, že je dôležité vykonávať odporúčania pre jednotlivé krajiny ako kľúčový prvok európskeho semestra. Okrem toho sú v správe vyjadrené obavy v súvislosti s klesajúcou mierou „plne vykonaných“ odporúčaní pre jednotlivé krajiny. Členským štátom sa pripomína ich zodpovednosť za začlenenie odporúčaní pre jednotlivé krajiny do národných fiškálnych plánov, najmä v prioritných oblastiach, ako je udržateľnosť dôchodkového systému a efektívnosť výdavkov na zdravotnú starostlivosť.

PRÍLOHA: SUBJEKTY ALEBO OSOBY, KTORÉ SPRAVODAJCOVI POSKYTLI INFORMÁCIE

V súlade s článkom 8 prílohy I k rokovaciemu poriadku spravodajca vyhlasuje, že počas prípravy návrhu správy mu poskytli informácie tieto subjekty alebo osoby:

Subjekt a/alebo osoba

Vypracovanie uvedeného zoznamu je vo výlučnej zodpovednosti spravodajcu.

Ak sú v zozname uvedené mená, funkcie alebo mená a funkcie fyzických osôb, spravodajca vyhlasuje, že predložil dotknutým fyzickým osobám oznámenie Európskeho parlamentu o ochrane údajov č. 484 (<https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do>), v ktorom sa stanovujú podmienky spracúvania ich osobných údajov a práva súvisiace s týmto spracúvaním.